

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il ¹

בבא מציעא דף קטו.

האם מותר להכנס לבית חברו למשכנו באנשים דלהלן ובאופנים דלהלן?

מה הדין?		מה הדין?	
אסור	בהלואה	אסור	בלווה
מותר	שכר כתף, חמר, פונדק, צייר	מותר	בערב

האם מותר למשכן אלמנה¹ (אפי' עיני שליח ב"ד)?

באלמנה עשירה	באלמנה עניה	
אסור	אסור	לר' יהודה
מותר ²	אסור	לר' שמעון

כמה נשים מותר למלך לישא³?

נשים שמסירות	נשים כשרות	
עד י"ח ⁴	ישא כמה שירצה	לר' יהודה
אפי' אחת לא	עד י"ח	לר' שמעון

כמה לוקה החובל ריחים ו/או רכב?

ריחים ורכב ⁵	ריחים או רכב	
לוקה שלוש	לוקה שתיים	לרב הונא ⁶
לוקה שתיים	לוקה אחת	לרב יהודה

¹ ראה בתוסי' (בד"ה אלמנה) שלא לו שחולקים על שמואל (לעיל דף קיג): ומתירים לשליח ב"ד למשכן אדם בביתו. משנתינו באה לאסור באלמנה למשכנה בביתה. ולשמואל שגם לשליח ב"ד אסור למשכן בבית, באה המשנה להוסיף עוד לאו דלא תחבול. והנה לפי א' בתוסי', אי אפשר לפרש את משנתינו לענין לאסור לשליח ב"ד לנתח משכון אלמנה בשוק, דהא לא אסרו ניתוח אלא משום גזירה (שמא יכנס לביתו) ובשליח ב"ד לא גוזרים, (ואין סברא לגזור באלמנה יותר משאר בני אדם - אף שיש בה עוד לאו). ולאסור ניתוח מטעם שיצטרך להחזיר לעניה ביום ובלילה ומשיאה שם רע, טעם זה לא שייך אליבא דר' יהודה, דהרי אין לו חילוק בין עניה לעשירה. אולם בפי' ב' כתבו התוסי', שבאה משנתינו לאסור באלמנה ניתוח לכוי' מדאורייתא (חוץ מלר"ש בעשירה), ולזה אתא קרא דלא יחבול.

² לפי ב' הני"ל אליבא דשמואל מותר רק ניתוח אבל משכון בין כה אסור. ולפי א', ר' שמעון לית ליה דשמואל, ומותר לשליח ב"ד אפי' למשכן אלמנה עשירה בביתה.

³ עיקר סוגיא זו בסנהדרין דף כ"א ע"א, וסיכום השיטות דלהלן ראה בברטנורא סנהדרין פ"ב משנה ד', ושם מבואר עוד את שיטת ת"ק, שבין כשרות ובין מסירות מותר דוקא י"ח.

⁴ פי', דעד י"ח יוכל לעמוד על עצמו ולא לסור, אבל יותר - מתוך שהן רבות יסירו את לבו.

⁵ ומה שלוקה יותר מאחת, הוא אפי' בהתראה אחת (תוד"ה וחייב). ולא זו אינו ניתק לשום עשה, ומה שאמר אביי לקמן (דף קטז). לאותו שחבל סכין שחיטה - להחזירו, הוא משום דאביי לשיטתו שהקונה דבר עיני מעשה עבירה לא חל הקנין (תוסי' שם).

⁶ משום ריחים/רכב, ומשום כי נפש הוא חובל. ואם חבל גם רכב, הרי שילקה שלש.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il ²

בבא מציעא דף קטו:

כמה לוקה האוכל קרבן פסח נא ו/או מבושל. וכן נזיר האוכל זג ו/או חרצן? [תוד"ה אמר].

נא ומבושל / זג וחרצן	נא או מבושל / זג או חרצן	
לוקה שלוש	לוקה שתיים	לרבא ¹
לוקה שתיים	לוקה אחת ³	לאביי ²

¹ וביארה הגמ' שאין הכרח שסברת רבא כרב הונא ואפשר שיסבור כרב יהודה, דטעמו של רב יהודה דכי נפש הוא חובל לא משמע שחוזר על ריחים ורכב אלא על שאר כלי אוכל נפש, משא"כ גבי קרבן פסח דקרא דצלי אש - אין על מה להעמידו דכל דבר או שהוא נא או מבושל או צלי, ועל כרחך שבא להוסיף לאו לנא ומבושל.

² גם בשיטת אביי ביארה הגמ' שאין הכרח דס"ל דוקא כרב יהודה, ואפשר שיסבור כרב הונא דטעם רב הונא משום דלאו דנפש הוא חובל יתירא הוא וכולל גם שאר כלים וגם ריחים ורכב, משא"כ קרא דכי אם צלי אש הוא אינו מיותר, דבא לומר שכל איסור נא ומבושל הוא רק באותו זמן שיש מצוה לאכול צלי אש. והתנאי (בד"ה אמר) פירשו, דקרא דכי נפש יתירא כי אפשר ללמוד שאר כלים בבמה מצינו מריחים ורכב, משא"כ קרא דצלי אש שצריך אותו לכדתניא וכו'.

³ ראה בפסחים (ריש דף מא:): דיש בזה שני איכא דאמרי האם לוקה אחת או לא לוקה בכלל, וראה בסוף תוד"ה אמר ובסוף תוד"ה אבל, שחלקו על פירש"י בפסחים, ופירשו שמירי כשהתרו בו משום כי אם צלי אש והוא אכל נא, ובזה תלוי מה טעם אביי, דאם טעמו דעל לאו שבכללות לא לוקים עליו ילקה עכ"פ משום לאו דנא (דהתראה על לאו היתה כאן), אבל אם טעמו דקרא דצלי אש לא אתא כלל ללאו, לא ילקה כלל דאין כאן התראה.